

El sistema de garanties previst en la Llei de transparència, accés a la informació i bon govern

Gemma Capdevila Ponce

*Cap de l'Àrea d'Assessorament i Coordinació de l'Oficina per al Desenvolupament de l'Autogovern
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

És llicenciada en Dret per la Universitat de Barcelona (1986) i ha desenvolupat la seva carrera professional en el sector públic ocupant diversos llocs d'assessorament jurídic i de secretaria d'òrgans col·legiats a l'Administració de la Generalitat. Des de 2003 pertany al cos d'advocacia de la Generalitat de Catalunya, i va prestar serveis com a advocada a l'Assessoria Jurídica del Departament de Salut fins al juliol de 2009. Del juliol de 2009 al gener de 2013 ha estat la responsable d'Estudis Jurídics i Informes de la Comissió Mixta de Transferències Administració de l'Estat-Generalitat de Catalunya, primer, i a l'Oficina Tècnica de Suport en Matèria de Traspassos i Cooperació Institucional. Des del gener de 2013 és la cap de l'Àrea d'Assessorament i Coordinació de l'Oficina per al Desenvolupament de l'Autogovern. És membre de l'equip de formadors del Pla de formació en transparència, accés a la informació i bon govern de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i actualment també és la secretària de la Comissió Interdepartamental de Transparència i Accés a la Informació Pública i de les comissions que en depenen (Comissió Tècnica i Comissió Permanent).



Àgata Solernou Viñolas

*Responsable jurídica en Matèria de Cooperació Institucional de l'Oficina per al Desenvolupament
de l'Autogovern del Departament de Governació i Relacions Institucionals*



És jurista i responsable jurídica en Matèria de Cooperació Institucional de l'Oficina per al Desenvolupament de l'Autogovern del Departament de Governació i Relacions Institucionals de la Generalitat de Catalunya. Anteriorment, ha estat responsable d'Informes i Recursos i auditora a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (2003-2007). Ha treballat com a lletrada a l'Assessoria Jurídica del Departament competent en matèria d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. És llicenciada en Dret per la Universitat Pompeu Fabra (UPF), diplomada en Dret de les Tecnologies de la Informació per ESADE (2003) i postgraduada en Dret Urbanístic per la UPF (1998). Actualment cursa el Màster Executiu en Diplomàcia i Acció Exterior organitzat pel Consell de la Diplomàcia Pública de Catalunya (Diplocat). S'ha especialitzat en les relacions institucionals, els aspectes competencials i el dret i les tecnologies de la informació, la protecció de dades de caràcter personal i la transparència de la informació del sector públic. És membre de l'equip de formadors del Pla de formació en transparència, accés a la informació i bon govern de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i ha publicat articles especialitzats sobre la protecció de dades i la informació pública.

1. Consideracions inicials sobre el sistema de garanties establert en la Llei 19/2014
2. Els mecanismes de garantia previstos per la Llei 19/2014
 - 2.1. El règim especial de recursos en via administrativa
 - 2.2. El règim sancionador
 - 2.3. L'actuació d'altres institucions com a mecanisme de garantia i l'avaluació del compliment de les obligacions de la Llei
3. La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública: una necessitat
4. La regulació de la Comissió: entre la regulació bàsica i la Llei catalana
 - 4.1. La composició i les funcions de la Comissió
 - 4.2. El Reglament d'organització i funcionament
 - 4.3. El procediment de reclamació i l'execució dels acords i les resolucions
5. Reflexions finals

1. Consideracions inicials sobre el sistema de garanties establert en la Llei 19/2014

En el mateix preàmbul, la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant Llei 19/2014), estableix que “les novetats que incorpora amb relació al marc jurídic vigent, en els diferents àmbits que regula, i la naturalesa de les seves disposicions plantegen la necessitat d'establir mecanismes de garantia per a reforçar-ne el contingut jurídic i obligacional”. La motivació de l'establiment d'un sistema de garanties es troba en el fet que, en cas contrari, la Llei podria convertir-se en una declaració de principis o de meres intencions.

D'acord amb això, la Llei regula un seguit de mecanismes que tenen per objecte garantir el compliment efectiu de les obligacions que imposa als poders públics i vèncer les resistències que la seva aplicació pugui generar, i facilitar, així, un canvi de la cultura administrativa en favor d'un nivell de transparència més alt, i alhora garantint també els drets dels ciutadans en aquest àmbit.

Un dels objectius principals del sistema de garanties establert en la Llei 19/2014 és la resolució dels conflictes que puguin sorgir entre els titulars d'aquests drets i les administracions públiques o altres subjectes obligats en relació amb les sol·licituds d'accés a la informació que aquells hagin pogut formular.

La Llei 19/2014, com en tot el seu contingut, resulta molt ambiciosa també respecte al sistema de garanties que estableix, ja que regula

una varietat d'institucions i d'instruments sobre els quals es fonamenta aquesta funció i, com a conseqüència d'això, la seva regulació dins de la mateixa Llei es troba dispersa. D'aquesta manera, a banda del títol VII, que està dedicat expressament a la regulació del sistema de garanties, podem trobar preceptes dedicats a regular d'una manera o altra, garanties en altres títols de la Llei.

Un dels objectius del sistema de garanties és resoldre els conflictes entre els titulars dels drets reconeguts per la Llei i les administracions públiques en relació amb les sol·licituds d'accés

Així doncs, es poden considerar mecanismes que configuren el sistema de garanties establert per la Llei els recursos administratius, les reclamacions que regulen el capítol I del títol VII i també el capítol IV del títol III; el règim sancionador regulat al capítol II, també del títol VII, i la intervenció d'institucions com el Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes i l'Oficina Antifrau de Catalunya, especialment regulada al títol VIII de la Llei.

2. Els mecanismes de garantia previstos per la Llei 19/2014

Tal com s'ha exposat, els mecanismes que integren el sistema de garanties que la Llei 19/2014 estableix són: el règim de recursos i reclamacions en via administrativa, la possibilitat d'impugnació davant la jurisdicció contenciosa administrativa, el règim sancionador que la Llei preveu, així com el sistema d'avaluació del seu compliment, a banda de la

configuració de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública. Passem a analitzar en detall aquests mecanismes i instruments.



Lluís M. Corominas, ponent relator de la llei de transparència
Foto: Parlament de Catalunya

2.1. El règim especial de recursos en via administrativa

En referència al dret d'accés a la informació pública, la Llei estableix expressament en el preàmbul que, més enllà del règim ordinari dels recursos administratius, s'ha optat per un procediment *ad hoc* de reclamació, que es basa en la creació d'un òrgan independent i professionalitzat, la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública –objecte d'anàlisi més endavant– que és l'encarregat de resoldre els conflictes i configurar, al mateix temps, una línia doctrinal sobre l'aplicació dels límits que poden excloure o restringir el dret d'accés.

Més enllà dels recursos administratius ordinaris, la Llei ofereix un procediment de reclamació ad hoc davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública

Aquesta opció està prevista tant a la Llei estatal 30/1992, de 26 de novembre, de règim

jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (art. 107.2) com a la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (art. 79). Tanmateix, ambdues normes preveuen la substitució dels recursos administratius ordinaris –d'alçada i de reposició– per altres procediments d'impugnació, reclamació, conciliació, mediació i arbitratge, davant d'òrgans col·legiats o comissions específiques no sotmeses a instruccions jeràrquiques. Així, la Llei estatal 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern ha adoptat aquest sistema de substitució dels recursos administratius per una reclamació davant d'un òrgan especialitzat, el *Consejo de Transparencia y Buen Gobierno*.

En canvi, aquesta no és exactament la solució escollida per la Llei catalana. En efecte, aquesta Llei ha optat per una substitució parcial del sistema de recursos, ja que preveu la possibilitat d'interposar recurs de reposició, potestativament, contra les resolucions expressives o presumptes dictades en els procediments d'accés a la informació pública, davant l'òrgan que les hagi dictades i també que, amb caràcter alternatiu o successiu –s'entén que no simultàniament–, es pugui interposar una reclamació davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública. Tot això s'estableix sens perjudici de la possibilitat d'interposar directament recurs contenciós administratiu.

Mentre la Llei de transparència estatal ha substituït els recursos administratius per una reclamació davant del Consell de Transparència i Bon Govern, la Llei catalana ha optat per una substitució parcial del sistema de recursos administratius

Tal com ja hem avançat anteriorment, la Llei 19/2014, no només regula el sistema de garanties en els preceptes corresponents al règim de recursos en matèria d'accés a la informació pública, sinó que dedica tot un capítol, el capítol I del títol VII, als recursos i les reclamacions dins de la regulació genèrica del sistema de garanties, en el qual estableix també la possibilitat d'interposar els recursos admi-

nistratius corresponents contra els actes i les omissions imputables a l'Administració pública que vulnerin els drets reconeguts per aquesta Llei (art. 71). La interpretació d'aquest precepte pot induir a confusió en allò que fa referència als recursos que es poden interposar contra les resolucions de sol·licituds d'accés a la informació pública, en què, com hem vist, s'ha produït una substitució parcial del règim de recursos administratius.

2.2. El règim sancionador

A banda dels recursos i les reclamacions a les quals s'ha fet referència anteriorment, com a mecanismes de garantia del compliment de les obligacions que estableix, la Llei 19/2014 ha apostat per l'establiment d'un règim sancionador específic amb el mateix objecte de garantir el compliment d'aquestes obligacions.

Aquest règim sancionador es pot qualificar com a *ampli*, no només per la diversitat d'obligacions que garanteix –de publicitat activa, relatives a l'accés a la informació pública, de bon govern i de govern obert– i, en conseqüència, també en sanciona l'incompliment, sinó també perquè preveu diferents possibles subjectes infractors, que pertanyen a col·lectius diferents –alts càrrecs, personal al servei de les administracions públiques, persones físiques o jurídiques subjectes al compliment de determinades obligacions, etc.–, i diferents òrgans competents per resoldre el procediment sancionador, en atenció a qui pugui ser el subjecte infractor. I també és divers pel fet que fa remissions a règims específics, especialment quan les obligacions que s'incomplixen estan relacionades amb la gestió i l'aplicació dels recursos públics o amb les normes sobre incompatibilitats o declaracions dels alts càrrecs al servei de la Generalitat de Catalunya.

El règim sancionador de la Llei és ampli perquè cobreix una diversitat d'obligacions –publicitat activa, accés a la informació pública, bon govern i govern obert– i abraça diferents subjectes infractors, com ara els alts càrrecs o el personal al servei de les administracions públiques

El règim sancionador també pot rebre el qualificatiu d'*intens* en la mesura que tipifica i gradua de manera detallada un seguit de conductes infractores, com també les sancions que es poden imposar en cada cas, tant en atenció al tipus d'infracció comesa, com en atenció al tipus de subjecte infractor.

La Llei fixa un règim sancionador intens perquè tipifica i gradua un seguit de conductes infractores i quines sancions es poden imposar en cada cas, segons el tipus d'infracció o el subjecte infractor. A més, també hi ha diversitat d'òrgans competents per sancionar

Una altra de les especificitats del règim sancionador és la diversitat d'òrgans competents per sancionar. Concretament, en el cas que el subjecte infractor sigui un alt càrrec, l'atribució d'aquesta competència correspon al Govern, si aquest alt càrrec és un membre del Govern, el secretari del Govern, el portaveu del Govern o un secretari general. Tanmateix, si l'infractor és un alt càrrec diferent dels esmentats anteriorment, aquesta competència correspon a un òrgan col·legiat especial integrat per la persona titular del departament competent en matèria d'Administració pública, un representant de la Comissió Jurídica Assessora i dos juristes de prestigi reconegut designats pel Parlament de Catalunya, no vinculats a cap Administració ni institució pública, llevat de les universitats.

Pot resultar estranya l'atribució de la competència resolutòria a aquest òrgan, atès que la designació de l'alt càrrec es fonamenta en la relació de confiança amb el Govern, que és qui el nomena i l'òrgan a qui correspondria disposar-ne el cessament o, si escau, imposar la sanció corresponent en cas de comissió d'una infracció de les tipificades per la Llei 19/2014. Tanmateix, es pot entendre que l'atribució de la competència sancionadora a aquest òrgan mixt pot tenir el seu fonament en la voluntat de la Llei de garantir l'objectivitat de l'òrgan sancionador a l'hora de determinar la concurrència dels elements de la infracció i la sanció corresponent en aquests casos.

2.3. L'actuació d'altres institucions com a mecanisme de garantia i l'avaluació del compliment de les obligacions de la Llei

Finalment, el sistema de garanties establert per la Llei 19/2014 es completa amb la participació d'altres institucions, a les quals s'atribueixen funcions diverses. D'una banda, la supervisió externa del Síndic de Greuges, de la Sindicatura de Comptes i de l'Oficina Antifrau de Catalunya, i de l'altra, l'actuació de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. Cadascuna d'aquestes institucions ha de vetllar pel compliment de les obligacions i els drets establerts per la Llei, d'acord amb les funcions que tenen atribuïdes.

El sistema de garanties es completa amb la participació d'altres institucions.

El Síndic de Greuges té un paper preeminent i assumeix la supervisió externa.

La Sindicatura de Comptes, l'Oficina Antifrau i l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades vetllen pel compliment de les obligacions i els drets establerts per la Llei, de forma coordinada

ment de determinades obligacions o sobre l'actuació de determinats organismes o entitats. Cal tenir present que la manca de col·laboració amb el Síndic de Greuges en l'elaboració dels informes d'avaluació està tipificada per la Llei com a infracció greu o lleu, segons els casos.

A banda d'aquesta tasca d'avaluació, la Llei atribueix al Síndic de Greuges, a la Sindicatura de Comptes i a l'Oficina Antifrau de Catalunya la funció de vetllar pel compliment de les obligacions i els drets establerts per la Llei, d'acord amb les funcions que tenen atribuïdes. En aquest marc, les persones afectades poden adreçar queixes al Síndic o a l'Oficina Antifrau si consideren que han patit limitacions dels drets que la Llei els reconeix.

La Llei reconeix, també, a les tres entitats, la prerrogativa d'instar la incoació del procediment sancionador corresponent, si en l'exercici de les seves funcions tenen coneixement de fets que poden ser constitutius d'infraccions tipificades per la Llei.



Foto: Gregory Goodwin

Entre aquestes institucions, la Llei atorga un paper preeminent al Síndic de Greuges quan li encomana una tasca fonamental d'avaluació externa de la seva aplicació. En efecte, el Síndic de Greuges ha d'elaborar un informe anual d'avaluació i compliment de la Llei, que ha de presentar al Parlament de Catalunya. Però també pot elaborar informes específics sobre temes concrets relacionats amb el compli-

Finalment, l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades gaudeix també d'una participació important com a garant de l'aplicació de la Llei 19/2014 en els procediments d'accés a la informació pública que puguin afectar dades personals. En aquests casos ha d'emetre un informe i s'ha de coordinar amb la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria Documental per tal de garantir una aplicació homogenia

dels principis i regles sobre la protecció de dades personals i l'accés a la informació.

3. La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública: una necessitat

Com ja hem vist, la Llei catalana dota el dret d'accés a la informació pública d'un sistema de garanties ambiciós i múltiple alhora, en el qual destaca la creació *ex novo* d'un òrgan de control del dret, a fi d'habilitar un mecanisme àgil, flexible i ràpid de garantia d'un dret subjectiu de nou reconeixement en l'ordenament espanyol i en el sistema institucional català.

Es dota el dret d'accés d'un sistema de garanties ambiciós i múltiple amb un òrgan de control de creació ex novo en el sistema institucional català: la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública

La creació d'òrgans o autoritats de control amb autonomia i independència respecte del poder executiu per a una millor garantia i agilitat en la tutela del dret o interès públic que es persegueix enfortir o de nova creació, no és un element anòmal i té importants antecedents en els tribunals econòmics administratius, en la nova regulació dels òrgans de control de la contractació pública –tribunals de contractes, quan es doten de naturalesa col·legiada–, així com en les autoritats de protecció de dades de caràcter personal. Aquesta configuració és inherent a la voluntat de dibuixar un mecanisme de garantia proper al ciutadà o al col·lectiu directament afectat, garantista i especialitzat en àmbits sectorials, o en la tutela de drets o interessos públics preeminents en la definició dels estats democràtics.

El dret d'accés a la informació pública es defineix com el dret de tota persona a accedir i a obtenir la informació que està en poder de les administracions i els altres subjectes obligats. L'obtenció de la informació pública s'insereix en la base del principi democràtic i es configura com un autèntic dret a saber. No n'hi ha prou amb posar a disposició de la persona sol·licitant la informació, aquesta informació

ha de ser completa i veraç, comprensible i adequada. La informació obtinguda ha de ser coherent amb la sol·licitud formulada per la persona. Més enllà de l'obtenció de la informació, aquesta esdevé un dret a comprendre, al coneixement d'allò que duen a terme les administracions públiques i les entitats, organismes i subjectes privats vinculats a la vessant pública de les nostres relacions.

L'obtenció de la informació pública, que s'insereix en la base del principi democràtic, es configura com un autèntic dret a saber

Per a la tutela específica d'aquest dret es crea, principalment, un òrgan especialitzat en les reclamacions que s'interposin contra les resolucions expressos o presumptes que deneguen totalment o parcialment el dret d'accés a la informació pública, en definitiva, contra les peticions d'accés desateses. La creació de la Comissió obeeix, per tant, a la necessitat de dotar els ciutadans d'un mecanisme àgil i eficaç per fer valdre el dret a conèixer les administracions que presten serveis, exerceixen potestats públiques i actuen per compte d'ells i per a ells.

Cal tenir en compte que en el context europeu, el Conveni 205 del Consell d'Europa, sobre l'accés als documents públics, signat a Tromsø, el 18 de juny de 2009, estableix en l'article 8, la necessitat de preveure procediments de reclamació abans de la fase d'apel·lació davant d'un tribunal o una altra institució independent i imparcial establerta per la Llei. Així doncs, la configuració d'un òrgan especialitzat de tutela del dret és comú en la majoria d'estats del nostre entorn, alguns d'ells amb extenses tradicions en el reconeixement de la transparència, l'accés a la informació pública i la tutela per part d'un òrgan especialitzat.

Destaquen diferents models en funció de la configuració que s'ha volgut donar a l'òrgan de tutela del dret en l'àmbit intern dels estats. Determinats països han optat per configurar la comissió de tutela del dret com un òrgan independent del poder executiu i judicial, desvinculat i encarregat de la garantia en exclusi-

va d'aquest dret com ara la Commission d'accès aux documents administratifs (CADA) de França. Altres han atorgat la garantia d'aquest dret a la mateixa autoritat que garanteix els drets de les persones a la protecció de les seves dades de caràcter personal, com ara l'Information Commissioner's Office del Regne Unit o l'autoritat del Quebec, la Commission d'accès à l'information du Québec. En d'altres supòsits, no sense menystenir les seves potestats de control, s'han configurat com a òrgans administratius, amb una relació més propera al Govern i a la seva Administració, malgrat que es guanyin el prestigi i el reconeixement amb el mateix esdevenir de la seva actuació.

Un supòsit diferenciat és el de la mateixa Unió Europea en el si de la qual no es crea cap organisme o entitat especial per a la tutela del dret reconegut en l'article 42 de la Carta europea dels drets fonamentals de la Unió i desenvolupat pel Reglament (CE) 1049/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 30 de maig de 2001, relatiu a l'accés del públic als documents del Parlament Europeu, del Consell i de la Comissió. Això no obstant, el Tribunal Europeu de la Unió Europea ha adoptat un paper preeminent en la definició i garantia del dret.

tori respecte del recurs potestatiu, el termini de tres mesos per resoldre i el sentit negatiu del silenci-, l'apartat sisè, li atribueix la competència per conèixer les reclamacions. Aquesta regla general s'exceptua en aquells supòsits en què les comunitats autònomes atribueixin aquesta competència a un òrgan específic, d'acord amb el que estableix la disposició addicional quarta de la Llei.

Aquesta disposició assenyala expressament que la resolució de la reclamació en matèria d'accés en els supòsits de resolucions dictades per les administracions de les comunitats autònomes i el seu sector públic i per les entitats locals compreses en el seu àmbit territorial, correspon a l'òrgan independent que determinin les comunitats autònomes. La Llei estatal, doncs, preveu expressament la determinació d'aquest òrgan per part de les comunitats autònomes, amb competències sobre totes les administracions del seu àmbit, l'Administració de la mateixa comunitat, el seu sector públic i els ens locals del seu territori.

El segon apartat obre la possibilitat que les comunitats autònomes puguin atribuir aquesta funció al Consell de Transparència i Bon Govern, en base a un conveni amb l'Adminis-

Consejo de Transparencia y Buen Gobierno

Es el organismo independiente encargado de promover la transparencia de la actividad pública; velar por el cumplimiento de las obligaciones de publicidad, salvaguardar el ejercicio del derecho de acceso a la información pública y garantizar la observancia de las disposiciones de buen gobierno.

4. La regulació de la Comissió: entre la regulació bàsica i la Llei catalana

La Llei estatal de transparència preveu, en l'article 24, la reclamació davant el Consell de Transparència i Bon Govern contra tota resolució expressa o presumpta en matèria d'accés, amb caràcter potestatiu i previ a la impugnació en via contenciosa administrativa. D'aquesta manera s'introdueix l'òrgan de garantia estatal i després d'establir els elements bàsics del procediment –el caràcter substitu-

tració general de l'Estat en el qual s'estipulin les condicions en què la comunitat es farà càrrec de les despeses derivades de l'assumpció de competències. Un conveni de naturalesa institucional particular tenint en compte que es tracta de dues administracions que formulen una col·laboració sobre l'exercici de competències d'un òrgan independent, que actua amb autonomia i que té per objecte la tutela del dret d'accés respecte justament a aquestes mateixes administracions. Aquest

ha estat, fins ara, la solució adoptada per la Comunitat Autònoma de la Rioja.

De conformitat amb aquesta previsió de la Llei estatal, la Llei catalana 19/2014 crea la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, a la qual l'article 39 atribueix la competència per resoldre les reclamacions interposades contra les resolucions expresses o presumptes en matèria d'accés a la informació pública. Assenyala que ha de complir les seves funcions amb plena independència orgànica i funcional i sense submissió a instruccions jeràrquiques de cap mena. Amb tot, la Comissió resta adscrita al departament de la Generalitat que es determini per decret i el Govern és qui l'ha de dotar dels mitjans personals i materials per a l'exercici de les seves funcions. Així doncs, és el Govern de la Generalitat, el que amb ple respecte a la seva independència orgànica i funcional, ha de proporcionar a la Comissió els recursos suficients per al desenvolupament de les seves funcions.

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública és un òrgan administratiu autònom i independent, amb funcions de control. S'encarrega de resoldre les reclamacions que s'interposin contra les resolucions expresses o presumptes que deneguin el dret d'accés a la informació totalment o parcialment

La Comissió no té personalitat jurídica pròpia sinó que es configura com un òrgan administratiu que malgrat aquesta condició ha de tenir garantida la seva autonomia i independència. Aquest ha estat un aspecte qüestionat de la naturalesa de la Comissió, sense desconèixer l'existència d'altres òrgans que exerceixen amb autonomia funcions de control i funcions consultives que han acreditat sobradament el seu prestigi.

4.1. La composició i les funcions de la Comissió

La Llei 19/2014 dedica sis articles a la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública. La seva composició està prevista en l'article 40, però el legislador opta per una fórmula oberta: ha d'estar integrada per un

mínim de tres membres i un màxim de cinc, designats per majoria de tres cinquenes parts dels diputats del Parlament de Catalunya, entre persones que acreditin la seva experiència com a juristes especialistes en dret públic i tècnics en matèria d'arxius o gestió documental. Tots ells han de ser experts de competència i prestigi reconeguts i acreditar més de deu anys d'exercici professional. En la Moció 179/X, aprovada a principis de febrer, el Parlament va acordar que en la primera designació, la Comissió estigués formada per cinc membres, els quals ja han estat designats per la Resolució 1028/X, aprovada en la sessió plenària de 30 d'abril.

Com un element atributiu de la independència de l'òrgan, s'estableix un requisit addicional: la designació dels seus membres requereix que, amb caràcter previ a la seva designació, els candidats compareguin davant la comissió parlamentària que correspongui, actualment la Comissió d'Afers Institucionals, a fi que puguin ser avaluats en relació amb les condicions requerides per al càrrec. Aquestes compareixences prèvies en seu parlamentària, conegudes com a sistema de *hearings*, s'adrecen a garantir que la designació de membres d'autoritats independents, agències reguladores i altres institucions o òrgans que han tenir garantida la independència del seu funcionament en l'exercici de les funcions específiques que se'ls encomanen, compleixi amb una publicitat i transparència prèvia, malgrat en aquest supòsit concret, els membres de la Comissió ja són de designació parlamentària i compten amb una aprovació per majoria qualificada de tres cinquenes parts del Parlament.

Pel que fa al seu àmbit funcional, com hem vist, la Llei atribueix a la Comissió el coneixement de les reclamacions interposades contra les resolucions en matèria de dret d'accés. Tanmateix, l'article 39.1 especifica que la Comissió és l'"encarregada de vetllar pel compliment i les garanties del dret d'accés a la informació pública que regula aquest títol". D'aquesta manera, queda oberta la possible atribució de funcions que, més enllà de l'estricta resolució de les reclamacions, s'insereixin en l'establiment de criteris i recomanacions o incideixin, des de la perspectiva del dret



A la llotja de convidats, alguns membres de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, designats pel Ple de 30 d'abril de 2015. Foto: Parlament de Catalunya

d'accés, en la publicitat activa. El dret d'accés a la informació pública i la publicitat activa es defineixen de forma interconnectada, es configuren talment com vasos comunicants i la seva expressió més gràfica és el mateix article 8.1, lletra m) quan precisa que serà objecte de publicitat activa qualsevol matèria d'interès públic, així com les informacions que siguin demanades amb més freqüència per via de l'exercici del dret d'accés a la informació pública.

Més enllà de l'estricta resolució de reclamacions, la Llei obre la possibilitat al fet que la Comissió estableixi criteris i recomanacions o incideixi des de la perspectiva del dret d'accés en la publicitat activa

D'aquesta manera, es fa difícil pensar que l'actuació de la Comissió s'hagi de circumscriure només a les reclamacions en matèria de dret d'accés, tenint en compte la interdependència existent entre l'exercici del dret subjectiu a l'accés i la informació publicada de forma proactiva per les administracions o els criteris que poden regir un i altre instrument de transparència quan entren en relació amb

altres interessos públics o altres béns a protegir. La Comissió sembla cridada a conèixer la ponderació necessària entre la transparència, en general, i la seva trobada amb altres drets o béns jurídicament protegits.

La Comissió sembla cridada a conèixer la ponderació necessària entre la transparència, en general, i la seva trobada amb altres drets o béns jurídicament protegits, atesa la interconnexió entre el dret d'accés a la informació pública i la publicitat activa

Caldrà veure quin serà el desplegament reglamentari i les previsions que inclogui el Reglament d'organització i funcionament de la Comissió previst en l'article 41.2 de la Llei.

4.2. El Reglament d'organització i funcionament

La Llei estableix que l'organització i el funcionament de la Comissió han de ser establerts per reglament i que el projecte de decret que elabori el Govern s'ha de trametre al Parlament abans d'aprovar-lo, d'acord amb el que

preveu l'article 149 del Reglament del Parlament. Aquest article preveu que les propostes que són trameses pel Govern al Parlament, perquè aquest es pronunciï abans de la decisió administrativa, es tramitaran de conformitat amb les normes generals del procediment legislatiu.

Per tant, en el si d'aquest tràmit, el Parlament s'ha de pronunciar sobre la proposta presentada pel Govern i, si escau, pot formular recomanacions en relació amb el text, les quals, si versen sobre les garanties de la independència orgànica i funcional de la Comissió, esdevenen vinculants per al Govern. D'aquesta manera, la norma que regula l'organització i el funcionament de la Comissió, tenint en compte la seva naturalesa d'òrgan independent, està subjecte a un pronunciament previ del Parlament, la cambra que en designa els seus membres.

És un tràmit excepcional, amb pocs antecedents, que persegueix que la independència respecte el poder executiu quedi garantida i no es vegi qüestionada amb l'aprovació per part d'aquest darrer de la norma que regula la seva actuació.

4.3. El procediment de reclamació i l'execució dels acords i les resolucions

La Llei catalana, a diferència de la Llei de transparència estatal, preveu un doble mecanisme de resolució de les reclamacions. L'article 42.2 preveu que les reclamacions es poden tramitar per mitjà d'un procediment de mediació o d'un procediment ordinari amb resolució. La Comissió té l'obligació d'informar les parts afectades sobre el procediment de mediació, com a via de resolució del conflicte, i la mediació esdevé obligatòria per l'Administració si les altres parts –el reclamant i els possibles tercers afectats– l'han acceptada. Malgrat aquesta previsió, si no s'accepta la mediació o no s'assoleix un acord en el termini d'un mes des que s'ha acceptat, la reclamació s'ha de tramitar per mitjà del procediment amb resolució de la Comissió, d'acord amb les normes reguladores dels recursos administratius.

La mediació es preveu, doncs, com un mecanisme addicional de resolució de la controvèrsia que no impedeix que aquesta pugui finalitzar mitjançant resolució de la Comissió, que posa fi a la via administrativa i es pot impugnar davant la jurisdicció contenciosa administrativa. Així doncs, la reclamació davant la Comissió està dotada alhora d'una doble via de finalització de la discrepància: la terminació mitjançant acord de mediació assolit per les parts –el reclamant, l'Administració la informació de la qual se sol·licita i, si és el cas, el tercer afectat– i la resolució.

La Llei catalana, a diferència de la Llei Estatal, preveu un doble mecanisme per resoldre les reclamacions: la mediació i el procediment ordinari amb resolució final

L'afectació de drets de tercers com a motiu de denegació de l'accés a la informació pública obliga la Comissió a donar trasllat de la reclamació als tercers perquè aquests puguin participar en el procediment. En el supòsit que la denegació d'accés es fonamenti en la protecció de les dades personals, es requereix l'informe de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, que l'ha d'emetre en un termini de quinze dies.

El còmput general dels terminis és d'un mes per a la interposició de la reclamació a comptar de la notificació de la resolució o des del moment en què fineix el termini per resoldre la sol·licitud d'accés o el recurs de reposició. La Comissió té dos mesos per resoldre, transcorreguts els quals la reclamació s'entén desestimada. Aquest termini únicament pot ser ampliat en quinze dies addicionals si es tracta d'un supòsit d'afectació de dades de caràcter personal, que requereix l'informe de l'Autoritat, o si s'ha sol·licitat algun altre informe o més dades necessàries, a criteri de la Comissió, per facilitar el procediment de mediació o per fonamentar-ne la resolució.

L'execució de les resolucions o dels acords de mediació assolits per les parts són objecte d'una previsió expressa en l'article 43 de la Llei.

Els acords o les resolucions hauran de ser atesos en el termini que s'estableixi, transcorregut el qual, l'interessat ho pot comunicar a la Comissió a fi que aquesta en requereixi el compliment. La desatenció pot donar lloc a l'exigència de responsabilitat, d'acord amb el procediment sancionador que preveu la Llei 19/2014.

Cal assenyalar una darrera garantia per a l'enfortiment del dret d'accés a la informació pública que enllaça directament amb les funcions de la Comissió i amb l'execució dels acords de mediació i les resolucions, que és la tipificació de la infracció de l'article 77.2, lletra b): és una infracció molt greu en relació amb el dret d'accés a la informació pública "impedir o obstaculitzar l'accés a la informació en el cas de resolució estimatòria i en els casos establerts pels articles 35.1 i 43". Justament és l'article 43 de la Llei, que hem esmentat amb anterioritat, el que fa referència als supòsits d'inexecució de les resolucions de la Comissió o bé els acords de mediació que s'adoptin en el si del procediment previst.

sistema d'avaluació i seguiment del seu compliment.

En aquest sistema de garanties es reserva un paper central a la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, pel que fa la garantia del dret d'accés, però també hi té un paper destacat el Síndic de Greuges, en allò relatiu a l'avaluació del compliment de la Llei. A més, acompanyen aquestes institucions, d'acord amb les funcions que tenen atribuïdes, la Sindicatura de Comptes, l'Oficina Antifrau de Catalunya, l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i, en l'àmbit sancionador, la Comissió Jurídica Assessora.

La complexitat del sistema i el nombre d'institucions que hi participen pot donar lloc a problemes d'articulació entre aquestes instàncies, que probablement s'hauran de resoldre mitjançant la necessària coordinació i col·laboració entre totes elles i la regulació que en faci el reglament general de desenvolupament de la Llei.



Foto: Oficina Antifrau de Catalunya

5. Reflexions finals

La Llei 19/2014 és una Llei molt ambiciosa, tant pel que fa a l'establiment d'obligacions com al reconeixement de drets. En conseqüència, no podia ser menys ambiciós el sistema de garanties del seu compliment, per tal que aquest drets i obligacions no quedin buits de contingut. El model organitzatiu d'aquest sistema de garanties és un model complex i extens, que es basa en l'establiment de mecanismes diversos, com són: els recursos i reclamacions, l'establiment d'una relació d'infraccions i sancions molt detallada, i el

També caldrà veure quin serà el desplegament reglamentari de la Llei i les previsions que introdueixi el Reglament d'organització i funcionament per acabar de definir la naturalesa i les funcions de la Comissió, sempre sota la garantia de la seva independència orgànica i funcional. La posada en funcionament de la Comissió i els primers temps de la seva actuació definiran l'empremta que aquesta adopti com a garant del dret d'accés a la informació pública i en la relació entre el dret dels particulars i la mateixa transparència, com a principi que ha de regir el funcionament dels poders públics en les seves diferents vessants.

La creació d'un nou òrgan de tutela, un nou garant d'un dret de recent configuració en el nostre ordenament jurídic, és sempre un rep-te per a tots els seus destinataris. Els ciutadans es veuen apoderats d'una nova garantia, els membres de la Comissió reben una nova encomana, i totes les administracions públiques, la resta dels subjectes obligats i els servidors públics, estan afectats de forma directa pels canvis organitzatius, jurídics, institucio-

nals i funcionals que comporta la nova normativa de transparència, accés a la informació pública i bon govern, des del mateix moment de la seva aprovació. Aquests canvis es produiran darrera l'empremta de tots aquells estats del nostre entorn que, amb la seva experiència i tradició, ens poden menar cap a l'enfortiment de les bases i la legitimitat de l'estat democràtic.

REFERÈNCIES

- Bernadí Gil, X. (2015). *Panorama de la regulació de la transparència, l'accés a la informació pública i el bon govern*. Editorial UOC.
- Council of Europe.
<http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=205&CL=ENG>
- Cerrillo i Martínez, A. i Galán Galán, A. (coord.) (2006). *La reutilitzación de la información del sector público. Derecho de la sociedad de la información*. Editorial Comares.
- Díaz, V. i Bringas Valdivia, J. M. (2007). *Autoridades reguladoras independientes en materia de acceso a la información. Derecho comparado de la información*. Gener-juny 2007.
- Guichot Reina, E. Transparencia y acceso a la información pública en España: análisis y propuestas legislativas. Documento de trabajo 170/2011. Laboratorio de Alternativas.
- Kranenborg, H. i Voremans, W. (2005). "Access to Information in the European Union. A Comparative Analysis of the EC and Member States Legislation". *Europa Law Publishing*.
- Parlament de Catalunya. Moció 179/X, sobre les accions per desplegar la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern ([BOPC 491](#), de 09.02.2015). Resolució 1028/X, per la qual es designen els membres de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública ([BOPC 566](#), de 06.05.2015).
- Pérez Velasco, M. (2014). "La Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno: una ocasión perdida en la equiparación a los estándares europeos". Gener 2014. Institut de Dret Públic, IDP.
- Síndic de Greuges. El derecho de acceso a la información pública. Informe extraordinario. Marzo 2012.
- Valero Torrijos, J. i Fernández Salmerón, M. (coord.). *Régimen jurídico de la transparencia del sector público. Del derecho de acceso a la reutilización de la información*. Editorial Aranzadi.

El sistema de garanties previst en la Llei de transparència, accés a la informació i bon govern

Gemma Capdevila Ponce

*Cap de l'Àrea d'Assessorament i Coordinació de l'Oficina per al Desenvolupament de l'Autogovern
del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

Àgata Solernou Viñolas

*Responsable jurídica en Matèria de Cooperació Institucional de l'Oficina per al Desenvolupament
de l'Autogovern del Departament de Governació i Relacions Institucionals*

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern ha establert un sistema de garanties molt extens i complet amb la finalitat d'assegurar el compliment efectiu de les obligacions i el respecte dels drets que regula.

En l'àmbit del dret d'accés a la informació pública, el sistema de garanties se centra en la substitució parcial dels recursos administratius per la reclamació davant d'un òrgan especialitzat –substitució del recurs d'alçada i manteniment del recurs de reposició– i amb la possibilitat d'interposar directament el recurs contenciós administratiu. També integren el sistema de garanties un règim sancionador extens i divers, i l'actuació de diversos òrgans d'avaluació del compliment de la Llei.

Aquest sistema de garanties reserva un paper central a la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública –per garantir el dret d'accés–, però també concedeix al Síndic de Greuges un paper destacat per avaluar el compliment de la Llei. A més, el sistema es complementa amb la intervenció d'altres institucions: la Sindicatura de Comptes, l'Oficina Antifrau de Catalunya i l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb les funcions que tenen atribuïdes, i la Comissió Jurídica Assessora, en l'àmbit sancionador.

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública es configura com a garant del dret d'accés a la informació pública i com un mecanisme àgil i flexible, gratuït i proper al ciutadà que vulgui recórrer les resolucions en matèria de dret d'accés i exercir l'accés efectiu a la documentació o la informació sol·licitada.

La configuració i el funcionament detallat de la Comissió està pendent de l'aprovació del reglament d'organització i funcionament corresponent per decret del Govern, que, amb una tramitació excepcional, requereix la consulta prèvia al Parlament de Catalunya, institució que designa els seus membres, i al qual li correspon emetre consideracions de caràcter vinculant en relació amb els elements definidors de la independència de l'òrgan.

Aquest article analitza els diferents instruments que integren aquest sistema plural de garanties que té per finalitat bàsica assegurar el dret d'accés a la informació pública i la publicitat activa, juntament amb els altres béns jurídics protegits per la Llei 19/2014, a fi de facilitar l'exercici d'aquests drets per part dels ciutadans, i acompanya les administracions, i els altres subjectes obligats, en la transició cap una nova cultura administrativa i de funcionament dels poders públics, que és la transparència i el bon govern.

Eth sistèma de garanties previst ena Lei de transparència, accés ara informacion e bon govèrn

Gemma Capdevila Ponce

*Cap der Airau d'Assessorament e Coordinacion deth Burèu entath Desvolopament
der Autogovèrn deth Departament de Governacion e Relacions Institucionaus*

Àgata Solernou Viñolas

*Responsabla juridica en Matèria de Cooperacion Institucionau deth Burèu
entath Desvolopament der Autogovèrn deth Departament de Governacion
e Relacions Institucionaus*

Era Lei 19/2014, de 29 de deseme, de transparència, accés ara informacion publica e bon govèrn a establít un sistèma de garanties fòrça vast e complèt damb era tòca d'assegurar eth compliment efectiu des obligacions e eth respècte des drets que regule.

En encastre deth dret d'accés ara informacion publica, eth sistèma de garanties se centre en remplaçament parciau des recorsi administratius pera reclamacion deuant d'un organ especializat –replaçament deth recors d'auçada e mantenença deth recors de reposicion– e damb era possibilitat d'interpausar dirèctaments eth recors contenciós administratiu. Tanben intègren eth sistèma de garanties un regim sancionador vast e diuèrs, e era accion de diuèrsi organs d'avaloracion deth compliment dera Lei.

Aqueth sistèma de garanties resèrve un ròtle centrau ara Comission de Garanties deth Dret d'Accés ara Informacion Publica –entà garantir eth dret d'accés–, mès tanben concedís ath Sindic de Grèuges un ròtle destacat entà avalorar eth compliment dera Lei. Ath delà, eth sistèma se complèta damb era intervencion d'autres institucions: era Sindicatura de Compdes, eth Burèu Antifraudaria e era Autoritat Catalana d'Emparament de Donades, d'acòrd damb es foncions qu'an atribuïdes, e era Comission Juridica Assessora, en encastre sancionador.

Era Comission de Garantia deth Dret d'Accés ara Informacion Publica se configure coma gatge deth dret d'accés ara informacion publica e se configure coma un mecanisme agil e flexible, gratuït e propdan deth ciutadan que volgue recórrer es resolucions en matèria de dret d'accés e exercir er accés efectiu ara documentacion o era informacion sollicitada.

Era configuracion e eth foncionament detalhat dera Comission ei en tot demorar era aprobacion deth reglament d'organizacion e foncionament corresponent per decret deth Govèrn, que damb ua tramitacion excepcionau, requerís era consulta prealabla ath Parlament de Catalonha, institucion que designe as sòns membres, e que li correspon eméter consideracions de caractèr inalienable en çò que tanh as elements que definissen era independéncia der organ.

Aguest article analise es diferenti estruments qu'intègren aqueth sistèma plurau de garanties qu'a era tòca basica d'assegurar eth dret d'accés ara informacion publica e era publicitat activa, amassa damb es auti bens juridics protegidi pera Lei 19/2014, entà facilitar er exercici d'aguesti drets per part des ciutadans, e acompanye es administracions, e es auti subjèctes obligadi, ena transicion de cap a ua naua cultura administrativa e de foncionament des poders publics, qu'ei era transparéncia e eth bon govèrn.

El sistema de garantías previsto en la Ley de transparencia, acceso a la información y buen gobierno

Gemma Capdevila Ponce

Jefa del Área de Asesoramiento y Coordinación de la Oficina para el Desarrollo del Autogobierno del Departamento de Gobernación y Relaciones Institucionales

Ágata Solernou Viñolas

Responsable jurídica en Materia de Cooperación Institucional de la Oficina para el Desarrollo del Autogobierno del Departamento de Gobernación y Relaciones Institucionales

La Ley 19/2014, de 29 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno ha establecido un sistema de garantías muy extenso y completo con la finalidad de asegurar el cumplimiento efectivo de las obligaciones y el respeto de los derechos que regula.

En el ámbito del derecho de acceso a la información pública, el sistema de garantías se centra en la sustitución parcial de los recursos administrativos para la reclamación ante un órgano especializado –sustitución del recurso de alzada y mantenimiento del recurso de reposición– y con la posibilidad de interponer directamente el recurso contencioso-administrativo. También integran el sistema de garantías un régimen sancionador extenso y diverso, y la actuación de diversos órganos de evaluación del cumplimiento de la Ley.

Este sistema de garantías reserva un papel central a la Comisión de Garantía del Derecho de Acceso a la Información Pública –para garantizar el derecho de acceso–, pero también concede al Síndic de Greuges un papel destacado para evaluar el cumplimiento de la Ley. Además, el sistema se complementa con la intervención de otras instituciones: la Sindicatura de Cuentas, la Oficina Antifraude de Cataluña y la Autoridad Catalana de Protección de Datos, de acuerdo con las funciones que tienen atribuidas, y la Comisión Jurídica Asesora, en el ámbito sancionador.

La Comisión de Garantía del Derecho de Acceso a la Información Pública se configura como garante del derecho de acceso a la información pública y como un mecanismo ágil y flexible, gratuito y próximo al ciudadano que quiera recurrir las resoluciones en materia de derecho de acceso y ejercer el acceso efectivo a la documentación o la información solicitada.

La configuración y el funcionamiento detallado de la Comisión está pendiente de la aprobación del reglamento de organización y funcionamiento correspondiente por decreto del Gobierno, que, con una tramitación excepcional, requiere la consulta previa al Parlamento de Cataluña, institución que designa a sus miembros, y a la que le corresponde emitir consideraciones de carácter vinculante en relación con los elementos definidores de la independencia del órgano.

Este artículo analiza los diferentes instrumentos que integran este sistema plural de garantías que tiene como objetivo básico asegurar el derecho de acceso a la información pública y la publicidad activa, junto con los otros bienes jurídicos protegidos por la Ley 19/2014, con el fin de facilitar el ejercicio de estos derechos por parte de los ciudadanos, y acompaña las

administraciones, y los otros sujetos obligados, en la transición hacia una nueva cultura administrativa y de funcionamiento de los poderes públicos, que es la transparencia y el buen gobierno.

The system of guarantees provided for in the law on transparency, access to public information and good governance

Gemma Capdevila Ponce

Head of the Advisory and Coordination Bureau for the Development of Self-Government of the Department of Governance and Institutional Relations

Àgata Solernou Viñolas

In charge of legal issues on Matters of Institutional Cooperation for the Office for the Development of Self-Government of the Department of Governance and Institutional Relations

Law 19/2014, of 29 December, on transparency, access to public information and good governance has established a quite extensive and comprehensive system of guarantees in order to ensure effective compliance with the obligations entailed and respect of the rights it regulates.

Within the scope of the right of access to public information, the system of guarantees focuses on partial replacement of administrative appeals for claims to a specialised body – substitution of the intermediate appellate court appeal and maintaining appeals for reconsideration – and the possibility of filing an administrative appeal directly. The system of guarantees also integrates an extensive and diverse sanctioning regime, and actions by various bodies for assessing compliance with the law.

This system of guarantees reserves a central role for the Commissioner for Guarantees of Access to Public Information – to ensure the right to access – but also gives the Ombudsman an important role in evaluating compliance with the law. In addition, the system is complemented by the intervention of other institutions: Audit Commission, Anti-Fraud Bureau and the Catalan Data Protection Authority, in accordance with their designated duties, and the Legal Advisory Committee in the area of sanctions.

The Commissioner for the Right of Access to Public Information is established as guarantor of the right of access to public information and is designed as a free-of-charge, streamlined and flexible mechanism, approachable by citizens who wish to appeal decisions regarding right to access and to exercise effective access to documents or information requested.

The detailed configuration and operation of the Commission is awaiting approval of the corresponding regulations of organisation and operation by decree from the government that with an exceptional procedure requires prior consultation with the Parliament of Catalonia, the institution that appoints its members, and to which corresponds issuance of binding considerations regarding the defining elements of the body's independence.

This article analyses the various instruments comprising this plural system of guarantees, which aims to ensure the basic right of access to public information and active publicity along with other legal rights protected by Law 19/2014, in order to facilitate the exercise of these rights by citizens, and accompanies the administrations and other liable parties in the transition to a new administrative culture and functioning of public authorities, which is transparency and good governance.

Le système de garanties prévu par la loi relative à la transparence, à l'accès à l'information et au bon gouvernement

Gemma Capdevila Ponce

Directrice de la Division Conseil et Coordination du Bureau pour le Développement du gouvernement autonome du ministère de l'Intérieur et des Relations institutionnelles du Gouvernement catalan

Àgata Solernou Viñolas

Responsable juridique en matière de Coopération institutionnelle du Bureau pour le Développement du gouvernement autonome du ministère de l'Intérieur et des Affaires institutionnelles du Gouvernement catalan

La loi 19/2014 du 29 septembre 2014 sur la transparence, l'accès à l'information publique et le bon gouvernement a établi un système de garanties vaste et complet dans le but d'assurer l'exécution réelle des obligations et la mise en application des droits régis par ladite loi.

Dans le domaine du droit d'accès à l'information publique, le système de garanties est axé sur le remplacement partiel des procédures administratives par le dépôt d'une plainte auprès d'un organe spécialisé – remplacement du recours administratif hiérarchique et maintien de la requête en reconsidération – avec la possibilité de présenter directement un recours contentieux-administratif. Le système de garanties comprend également un régime de sanctions vaste et diversifié ainsi que l'intervention de divers organes pour évaluer la mise en application de la loi.

Ce système de garanties réserve un rôle capital à la Commission de garanties du droit d'accès à l'information publique – pour garantir le droit d'accès – tout en attribuant aussi un rôle majeur au Médiateur en ce qui concerne l'évaluation de la mise en application de la loi. En outre, le système est complété par l'intervention d'autres institutions comme : la Cour des Comptes (catalane), l'Office (catalan) de Lutte anti-fraude et l'Autorité catalane de Protection des Données, dans l'exercice des fonctions qui leur sont attribuées, et la Commission du Conseil juridique, en ce qui concerne le régime de sanctions.

La Commission de garanties du droit d'accès à l'information publique est constituée en tant que garante du droit d'accès à l'information publique et en tant que mécanisme agile et souple, gratuit et proche des citoyens qui souhaiteraient s'opposer aux décisions prises en matière de droit d'accès et exercer leur droit d'accès effectif à la documentation ou à l'information demandée.

La composition et le fonctionnement précis de la Commission sont fixés par un règlement (régissant son organisation et son fonctionnement) qui fera l'objet d'un décret – en cours d'adoption – du Gouvernement catalan, et qui, par une procédure exceptionnelle, doit être soumis préalablement au Parlement de la Catalogne, celui-ci étant l'institution à laquelle il revient de nommer les membres de ladite Commission et d'émettre un avis contraignant relatif aux éléments définissant l'indépendance de l'organe.

Cet article analyse les différents instruments qui composent ce système pluriel de garanties, dont le but principal est de garantir le droit d'accès à l'information publique et la publicité active ainsi que les autres biens juridiques protégés par la loi 19/2014 ; ceci afin de faciliter l'exercice desdits droits de la part des citoyens et aussi d'accompagner les administrations, et les autres sujets impliqués, dans ce processus de transition vers une nouvelle culture administrative et de fonctionnement des pouvoirs publics, en d'autres termes, vers la transparence et le bon gouvernement.